

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ОЛІМПІЙСЬКИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
СПОРТИВНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ОЛІМПІЙСЬКА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЯ
ХАРКІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Фізична культура, спорт та здоров'я

матеріали XVII Міжнародної науково-практичної конференції

Україна, Харків, 7–8 грудня 2017 року

Фізична культура, спорт та здоров'я: матеріали XVII Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 7–8 грудня 2017 р.). Харків: ХДАФК, 2017. 339 с. Режим доступу: http://journals.uran.ua/ksapc_conference/issue/view/7038/showToc

У збірнику розміщено тези доповідей XVII Міжнародної науково-практичної конференції "Фізична культура, спорт та здоров'я", яка проходила в Харкові 7-8 грудня 2017 року.

Матеріали XVII Міжнародної науково-практичної конференції сформовано за наступними науковими напрямками:

- *Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення*
- *Удосконалення підготовки спортсменів різної кваліфікації*
- *Здоров'я людини, фізична реабілітація, фізична рекреація та медико-біологічні аспекти фізичної культури та спорту*
- *Біомеханічні й інформаційні засоби і технології у фізичній культурі та спорту*
- *Управлінські, психолого-педагогічні, соціологічні, філософські та історичні аспекти фізичної культури і спорту*

Статті друкуються у авторській редакції.

Думка редакції може не співпадати з думкою авторів

Мішин М. В. Індивідуалізація підготовки в баскетболі на візках з урахуванням функціонального класу гравців	183-185
Моисеєнко О. К., Горчанюк Ю. А., Горчанюк В. А. Изменения показателей зрительной и слуховой сенсорных систем волейболистов студенческой команды под влиянием вестибулярных нагрузок	186-190
Моисеєнко О. К., Пащенко Н. А., Ширяева И. В. Развитие специальных двигательных способностей волейболистов 13-14 лет с учетом функционального состояния вестибулярного анализатора	191-194
Муллагильдина А. Я., Дзюба Н. Б. Совершенствование технической подготовки в художественной гимнастике в упражнениях с предметами	195-198
Насонкина Е. Ю., Галеева В. Ю. Динамика показателей выносливости юных бегунов на средние дистанции	199-201
Несен О. О., Харченко Є. С. Вплив агресивності баскетболістів на ефективність їх ігрових показників	202-205
Овчаренко С., Яковенко А. Управління підготовкою футболістів в підготовчому періоді з урахуванням їх ігрового амплуа	206-209
Омельченко О. С. Особенности вдосконалення фізичних якостей кваліфікованих веслярів легкої ваги у веслуванні академічному	210-213
Политько Е. В. Анализ прохождения ациклических участков дистанции 100 м вольным стилем пловцами высокой квалификации	214-217
Помещикова І. П., Кудімова О. В. Рівень периферійного зору баскетболістів 14 років	218-221
Пятисоцька С. С., Кобець М. О. Розвиток спеціальної гнучкості в підготовці юних спортсменів в аеробній гімнастиці	222-225
Рибальченко Т. П., Крайник Я. Б. Визначення рівня тактичної підготовленості кваліфікованих бігунів на витривалість	226-228
Родіна Ю. Д. Перешкоди у застосуванні прийомів саморегуляції у психологічній підготовці яхтсменів високої кваліфікації	229-231
Розторгуй М. С. Науково-методичне забезпечення підготовки спортсменів в адаптивному спорті	232-235
Селіванов Є. В. Рівень розвитку силових здібностей студенток 18-ти років	236-238
Цимбалюк Ж. О., Піддубний О. Г. Концепція підготовки збірної команди України з аеронафтичного багатоборства з урахуванням результатів виступу на чемпіонаті Європи	239-241

Рівень периферійного зору баскетболістів 14 років

Помещикова І. П.¹, Кудімова О. В.²

¹Харківська державна академія фізичної культури, Харків, Україна

²Харківський національний медичний університет, Харків, Україна

Анотація. Розглянуто обсяг периферійного зору баскетболістів 14 років. Встановлено, що найбільший показник периферійного зору за горизонтальним меридіаном на зовні, краще сприймається зелений і синій кольори, достовірної різниці між периферійним зором правого і лівого ока не виявлено ($p < 0,05$).

Ключові слова: периферійний зір, баскетболіст, поле зору, зоровий аналізатор, сенсорні системи.

Вступ. Ефективність виконання спортивних вправ багато в чому залежить від процесів сприйняття і переробки сенсорної інформації. Ці процеси зумовлюють, як найбільш раціональну організацію рухових актів, так і досконалість тактичного мислення спортсмена. Зоровий аналізатор забезпечує сприйняття світла, кольору, простору; форму, структуру, амплітуду параметрів руху.

Ряд авторів зазначають, що різноманітна рухова діяльність, заняття різними видами спорту, робить значний вплив на функціональний стан зорової сенсорної системи, а систематичне застосування спеціальних ігрових вправ значно покращує функціональний стан організму в цілому і зорової системи зокрема. З іншого боку, на підставі аферентних зорових імпульсів формується рухова відповідь реакції з вибором, що безпосередньо впливає на результативність гравців. Так, Ю. В. Катюков, М. В. Проломова пропонують тренування сенсорних систем використовувати, як додатковий фактор у підвищенні технічної майстерності гандболісток [1]. Ю. М. Макаров, А. І. Осипенко встановили прогностичну значимість центральної ланки зорового аналізатора для ефективного визначення функціональних обов'язків кваліфікованих футболістів [2]. Ю. В. Менхин, А. М. Тамбовський прийшли висновку використання комплексного підходу в розгляді взаємозв'язку зорового аналізатору із ефективністю спортивної діяльності [3].

Як в більшості видів спорту, так і в баскетболі, зір є основним постачальником інформації. Специфіка баскетболу така, що багато ігрових дії відбуваються на основі периферичного зору. Недостатньо розвинене периферичний і бінокулярний зір значно звужує і збіднює тактичні та технічні дії баскетболіста. Так, Н. Р. Дубініна і Ю. В. Човнюк, вказують на тісний взаємозв'язок між м'язово-руховим апаратом баскетболістів і зоровою сенсорною системи. Автори відзначають, що під час гри знижується поріг глибинного зору, проходять зміни в окоруховому апараті очей, збільшується латентний період зорово-рухових реакцій, що значно впливає на техніко-тактичні показники спортсменів. Проте досліджень показників периферійного зору баскетболістів недостатньо, що і стало привидом наших досліджень.

Мета та завдання дослідження. Мета дослідження – встановити показники периферичного зору баскетболістів 14 років.

Завдання дослідження:

1. На основі науково-методичної літератури розглянути теоретичні аспекти зорової сенсорної системи в спортивній діяльності.
2. Встановити показники периферійного зору правого і лівого ока баскетболістів 14 років на різні кольори.
3. Дослідити різницю у показниках периферійного зору спортсменів на різні кольори.

Матеріал і методи дослідження. Методи дослідження: теоретичний аналіз науково-методичної літератури, метод пірометрії, методи математичної статистики.

Для визначення показника поля зору використовувався прилад «Периметр Форстера». Поле зору визначалося для лівого і правого ока окремо на білий, червоний, синій і зелений кольори двох основних меридіанів – горизонтального на зовні і до середини та вертикального – до гори і до низу.

У дослідженні прийняли участь 16 баскетболістів ДЮСШ № 7 м. Харкова у віці 14 років.

Результати дослідження та їх обговорення. Вивчення показників баскетболістів 14 років дало можливість встановити, що у цьому віці градус периферійного зору, як правим, так і лівим оком за всіма кольорами, які тестувалися, найбільший по горизонтальному меридіані на зовні, а найменший – по вертикальному меридіані до гори (табл. 1). Достовірної різниці між показниками периферійного зору правого і лівого ока за обома меридіанами ні на один із кольорів виявлено не було ($p > 0,05$).

Таблиця 1

Порівняння показників периферійного зору баскетболістів 14 років (n=16) правого і лівого ока (градуси)

Колір	Око	Показники $\pm m$			
		До гори	До низу	На зовні	До середини
білий	Праве око	50,50 \pm 1,68	63,25 \pm 1,75	89,00 \pm 0,50	62,00 \pm 0,26
	Ліве око	57,37 \pm 2,05	63,37 \pm 1,99	88,25 \pm 0,73	62,37 \pm 0,37
	t	0,31	0,06	0,70	1,76
	p	>0,05	>0,05	>0,05	>0,05
червоний	Праве око	52,00 \pm 2,15	63,00 \pm 2,03	88,62 \pm 0,53	62,00 \pm 0,38
	Ліве око	56,25 \pm 1,80	65,00 \pm 1,68	88,62 \pm 0,59	62,12 \pm 0,58
	t	0,48	0,14	0	1,27
	p	>0,05	>0,05	>0,05	>0,05
синій	Праве око	52,37 \pm 1,81	64,00 \pm 2,31	89,12 \pm 0,53	63,25 \pm 0,41
	Ліве око	55,50 \pm 1,48	65,12 \pm 1,79	89,25 \pm 0,49	62,75 \pm 0,41
	t	0,70	0,12	0,65	1,42
	p	>0,05	>0,05	>0,05	>0,05
зелений	Праве око	54,87 \pm 1,59	63,25 \pm 1,76	89,37 \pm 0,42	66,87 \pm 3,31
	Ліве око	55,87 \pm 1,80	65,12 \pm 2,03	89,37 \pm 0,59	61,75 \pm 1,49
	t	0,59	0,06	0,84	1,16
	p	>0,05	>0,05	>0,05	>0,05

Встановлено, що правим оком до гори, на зовні і до середини найбільше поле зору на зелений колір маркеру, до низу – на синій. Для лівого ока: до гори – на білий, до низу, на зовні і до середини – на синій колір маркеру.

Порівняння результатів дослідження периферійного поля зору 14 річних баскетболістів виявив статистично достовірні розбіжності тільки між показниками білого і синього ($p < 0,05$; $t = 2,57$) та червоного і синього кольорів по горизонтальному меридіані до середини правим оком ($p < 0,05$; $t = 2,24$).

Висновки. Було встановлено, що у чотирнадцятирічних баскетболістів градус периферійного зору найбільший за горизонтальним меридіаном на зовні, краще сприймається зелений і синій кольори, достовірної різниці між периферійним зором правого і лівого ока не виявлено ($p < 0,05$).

Перспективи подальших досліджень: планується встановити рівень периферійного зору баскетболістів старшого віку 15, 16 років.

Список використаної літератури.

1. Дубина Н.Р., Човнюк Ю.В. Анализ физиологической характеристики спортивных игр: II. Особенности функционального состояния зрительной сенсорной системы и двигательного аппарата. *Теорія і методика фізичного виховання*. 2008. № 10 (48). С. 3-5.
2. Катукоев Ю. В., Проломова М. В. Тренировка сенсорных систем как дополнительный фактор в повышении технического мастерства гандболисток. *Теория и практика физической культуры*. 2000. № 4. С. 37-38.
3. Макаров Ю.М., Осипенко А.И. Роль диагностики центрального звена зрительного анализатора в прогнозировании игрового амплуа футболистов. *Теория и практика физической культуры*. 2005. № 9. С. 28-29.
4. Менхин Ю.В., Тамбовский А.Н. Об основах офтальмоэргономики спортивной деятельности. *Теория и практика физической культуры*. 1998. № 8. С. 5-10.
5. Помещикова І.П., Рубан Л.А., Покровенко Н.С. Вплив рівня периферійного зору на ігрові показники баскетболістів 14–16 років. Проблеми и перспективы развития спортивных игр и единоборств в высших учебных заведениях. *Сборник статей XI международной научной конференции*, Белгород–Харьков, 2015. С. 147–151.